Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
beſ Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek iſdots ſeſtdeenām no plkſt. 8 ſahkot

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas ſlejas ſmalku raſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makſa 8 kap.

Redakcija un ekſpedicija Rigā, Ernſt Plates grahmatu- un bilſchu-drukatawā un burtu-leetuwē pee Petera baſnizas.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 41. Seſtdeen, 9. oktobrî. 1893.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war paſtellet un ſludinajumus nodot Rigā, manâ drukatawâ un Latweeſchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera baſnizas. Beſ tam wehl Peterburgas ahrpilſehtâ: Puhzischu Gedert lga grahm. pahrd., Terbatas Stabu eelu ſtuhrî un Jagodkin lga pahrd., pee leelâ pumpja; Jelgawas ahrpilſehtâ: Altberg lga grahm. pahrd., Akmenu eelâ Nr. 11; Ahgelskalnâ: Loſsberg lga pahrd., Tirgus eelâ un pee A. Reekſtin lga, Slokas eelâ Nr. 41; Ilgezeemâ: Modin kdſes pahrdotawâ; uſ Katrinas dambja: K. Upit matrial-pretſchu pahrd., Peterſalas eelâ Nr. 3; Sarkandaugawâ: J. Ikman lga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 70, J. Ikman lga material-pretſchu pahrd., Twaiku eelâ Nr. 47, pee Waldſchleſchena bruhſcha, M. Kaminzius lga dſehreenu pahrd., Tiltu eelâ Nr. 2 un K. Upit lga material-pretſchu pahrd. Duntesmuiſchas eelâ Nr. 36; tad wehl zitâs pilſehtâs, kâ: Zehſis: B. Peterſon lga pahrdotawâ; Walkâ: M. Rudolff un Paulin lgu grahm. pahrdotawâs; Walmeerâ: G. Trey un dehla lgu grahm. pahrd.; Ruſenê: J. Allſne lga grahm. pahrd.; Jelgawâ: Beſthorn lga grahm. pahrd., Pils eelâ; H. Allman un Jaeger lgu grahm. pahrdotawâs; Bauſkâ: H. Allman lga grahm. pahrd.; Kuldigâ: Beſthorn lga grahm. pahrd.; Talſôs: H. Tow lga grahm. pahrd. un bibliotekâ un J. Hirſchmann lga grahm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weeſi“ war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkrihwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Saturs: Seeweeſchu kuſtiba Amerikâ un Eiropâ. (Beigas.) — No eekſchſemes: a) Waldibas leetas. b) Original-ſinojumi. c) Baltijas notikumi. d) No zitâm Kreewijas puſem. — No Krieviſ. — Teeſu leetu nodala: Jautajeeni un atbildes. Par jadeſibu. — Grahmatu galds. — Kugneeziba. — Jſ muhſu weeſigâs ſadſihwes. — Walejâs wehſtules. — Deewkalpojumi. — Tirgu ſinas. — Raudas papiru zenas. — Berlines birſcha. — No ahrſemem. — Telegramas. — Daſchadi rakſti: Seme kâ debeſs-kermens. (Beigas.) — Peelikumâ: Par eewehribu zeen. laſitajeem. — Bendes walſti. — Warneru Annas ſirds. (Beigas.) — Saimneezibas padomi: Kâ zuhkas gala jaſahla un jaſchahwê. — Domu graudi. — Pukes. — Dſejols. — Mihklas.

Seeweeſchu kuſtiba Amerikâ un Eiropâ.

(Beigas.)

Ja nu apluhkojam Eiropas ſeeweetes ſtahwokli wispahrigâ dſihwê, tad jaſaka, ka tai jaapſkauſch ſawa Amerikas mahſa, jo pehdejâ pirmajai ir tikuſe loti lahlu preekſchâ. Eiropas ſeeweetes weenlihdſigu teeſibu (ar wihreeſcheem) eekaroſchanas zelſch daudſ grahtaks, daudſ ehrkſchainaks nekâ Amerikas ſeeweetes zelſch, kurai (t. i. Am. ſeew.), kâ jaunâs paſaules brihwai pilſonei naw jazihnas ar tik zeeſchi eedſtimajuſchamees un eeſaknojuſchamees aiſſpreedumeem un tik leelu nenowehlibu no otrâ dſimuma puſes, kâ Eiropas ſeeweetei. Tomêr, neluhkojotees uz to, ari Eiropas ſeeweete ir daudſ ko panahkuſe, daudſ ko iſkarojuſe ſew par labu, par ko tai nahkas ja ne tikpat uſſlawas, kâ Amerikas ſeeweetei, tad ari ne daudſ maſak, jo pirmejâs maſaki panahkumi top atſwehrti no neweenadeem zihnas apſtakleem, kuri Eiropas ſeeweetei daudſ gruhtaki, daudſ nepahrejamoli. Par politiſkâm teeſibam Eiropas ſeeweetem tagad wehl deeſgan agri domat, tomêr zitâs wispahrigâs darbibas nodalâs, kâ literaturâ, daſchadôs ſinibâs arodôs, tahs eeguwuſchas ſew zeenijamu ſtahwokli.

Eiropas ſeeweeſchu kuſtiba pehdejâ laikâ ar ſewiſchku ſparu parahdijuſees Franzijâ un Belgijâ. Augſtſkolas ſeeweetem ir peeejamas gandrîſ leelakâs daļas Eiropas walſtîs; turpretim Franzijas ſeeweetes ieet wehl daudſ tahlaki ſawôs pagehrejumôs, winas wehlas ſewim eekarot pilnigas teeſibas politiſkâ dſihwê. Scho ſawu nolukku panahkſchanai tureenas ſeeweetes iſrihko publiſkas ſapulzes, tura preekſchlaſijumus, dibina ſabeedribas u. t. t. Belgijâ ſchahdas ſeeweeſchu zenſchanâs pehz to teeſibu paplaſchinaſchanas attihſtijuſchâs tahdâ mehrâ, ka tahm laikraſtîs eewestas ſinamas nodalas, kurâs pahrſpreeſch ſeeweeſchu darboſchanos. Kahda Belgeete, eewehrojama publiziſte Selina Renoz, kurai ir medizinas doktora diploms, raſta ſawus apzerejumus Belgeeſchu laikraſtâ „Independance Belge“, kur wina aiſſtâw ſeeweeſchu gara dahwanas un eeſpehju patſtahwigi darbotees nopeetnôs ſinatniſkôs jautajeenôs. Selina Renoz ſirdigi uſſtahjas pret eeſaknojuſchajamees wezâs paſaules (Eiropas) ſabeedribas aiſſpreedumeem, ka ſeeweete newar patſtahwigi dſihwot un darbotees un ka tai muhſcham japaleek ſemakai par wihreeti — ja pat ne par ta kalponi. To domu apgahſchanai, ka ſeeweetes ſamehrâ ar wihreeſcheem iſrahda wehl deeſgan maſ gara dahwanu, wina peewed peemehru, ka ari putnis, kurſch ilgi turets buhrî, aiſmirſt ſkreeſchanu un tadêl neſpêj ſkreet, tâ ari ſeeweete, atraſdamâs daudſ gaduſimtenus prahta un gara attihſtibas wehrdſibâ, neſpêj uſ reiſi parahdit ſawas intellektualâs (gara) dahwanas to pilnigumâ. Tomêr wiſgruhtakâ ſeeweeſchu wehrdſibas un apſpeeſchanas laikmetâ tahs pratuſchas ſekmigi zihnitees pret ſchahdeem gruhtumeem, tos pahrſpêt un pat ſaſneegt deeſgan eewehrojamus panahkumus ſinibu lauka. Lai atminamees tikai Hipatijas, kura ap 390. g. pehz Kriſtus Egiptê — Aleksandrijas pilſehtâ mahzijuſe matematiku — un netik ween ſchai arodâ, bet ari filoſofijâ (prahtneezibâ) eewehrojama.

Widus laikôs, ſaprotams, ſeeweetei wiſwairak truhka ſekmigu lidſeku preekſch paſchattihſtiſchanâs un pazelſchanâs augſtakâ dſihwes ſtahwokli. Seeweete pee kaut kahda, pat neezigakâs ſawa tik ſtipri aprobeſchotâ darbibas lauka paplaſchinaſchanas mehginajuma tapa ſadedſinata, kâ burwe, kura ſtahw ſakarâ ar paſchu nelabo. Frantſchu wehſturneeks Miſchlê ſtahſta, ka uſ weenu burwi widus laikôs nahkuſchas 10,000 raganu, t. i. ſeeweeſchu. Bet wehlak, kad tumſiba ſahk daudſ maſ iſklift, ſeeweetes ſahk parahditees kâ darbigas, derigas zenſones wispahrigâ dſihwê. Tâ peem. medizinâ eewehrojamas ſeeweetes: Luiſa Burſchua, Laſchapel u. z. Literaturâ un mahkſlâ ſeeweeſchu wahrdi eenem weenadu weetu ar wihreeſchu wahrdeem. Lai gan tee ir tikai ſewiſchki, tâ ſazit, reti atgadijeeni, tad tomêr ir tas pelna eewehribu un pat apbrihnoſchanu, jo naw wis tik weegli atſwabinatees no daudſ gaduſimtenu ilga domu juhga.

Franzijâ keiſara waldibas laikâ Emma Schenu eeradâs Sarbonnâ un pagehreja ſew matematiſku ſinibu lizenziata diplomu. Augſtee ſinibu wihri iſbrihnijâs, tâ ſazit, apjuka ſawâs domâs. Ko lai winai atbild? Tee pahrſkatija likumus, bet par brihnumu neatrada tur neka, kas runatu pretim Emmas Schenu pagehrejumam. Peenahzâs iſpildit luhdſejas wehlejumos, tomêr winai neatwehleja klauſitees lekzijas kopâ ar ſtudenteem, tai bija uſ eksamenu jaſagatawojas weenai paſchai mahjâs. Kad peenahza eksamenu laiks, tad ſinibu wihreem bija leelas galwas lauſiſchanas, kahdâ kahrtâ iſſargat jauno augſtſkolas mahzekli no ſtudentu ſkateeneem. Beidſot noſpreeda winu nowest eksamenu ſahlê pa ſahnu ee-eju.

Ap to paſchu laiku Madalina Breſi puhlejâs iſdabut atkauju klauſitees preekſchlaſijumus medizinas fakultatê. 1866. g. wina dewâs pee medizinas fakultates preekſchſehdetaja Wurtza ar luhgumu, peenemt winu ſchahs fakultates preekſchlaſijumu apmekletaju un klauſitaju ſkaitâ. Wurtzs peenehma winu loti laipni un tai pawehſtija, ka winai eepreekſch jadabû diwi bakalauru diplomi (bakalaura eksamens lihdſinajâs gimnaſiju beigu eksamenam jeb abiturijam). Pa tam winſch Madalinas Breſi luhgumu nodewa zaurluhkoſchanai miniſtru ſapulzei. Paſcha keiſara ſchinî laikâ nebija mahjâs un wina weetu iſpildija keiſareene, kura, iſdſirdejuſe, ka kahda ſeeweete wehlas dabut medizinas doktora gradu, no eeſahkuma loti brihnijâs, bet pehz tam lihdſjuhtigi eeſauzâs: „Saprotams winai japalidſ ſaſneegt to, ko wina kahro!“

1868. g. tſchetras ſeeweetes klauſtijâs preekſchlaſijumus medizinas fakultatê; deſmit gadus wehlak to bija 32, bet 1886. g. tahdu ſeeweeſchu ſkaits, kuras klauſtijâs medizinas fakultatê preekſchlaſijumus, ſneedſâs lihdſ 119. Pirmâ ſeeweete, kura dabuja medizinas doktora gradu, bija miſs (kundſe) Gerret, Angleete.

Schweizijas augſtſkolas ſeeweeſchu peenemſchanas ſinâ eenem gandrîſ pirmo weetu wiſâ Eiropâ. Pagahjuſchâ gadâ Schweizijas augſtſkolâs ſtarp 3512 uniwerſitatu apmekletajeem bija 432 ſeeweetes. Pehz fakultatem ſeeweetes ſtudenti iſdalijâs ſchahdi: filoſofijas fakultatê — 254 ſeeweetes, juridiſkâ — 8, medizinas — 170. Starp ſchahm 432 ſeeweetem 219 bija no ahrſemem, ſtarp kurâm atkal bija: 149 Kreeweetes, 23 Wahzeetes un 10 Bulgareetes. (Wahzeetes pa leelakai daļai eeſtahjâs medizinas fakultatê.)

Pehdejâ laikâ (19. gaduſimtena ſahkumâ) Eiropâ eewehrojams pulzinſch loti apdahwinatu, pat genialu ſeeweeſchu, kuras nereti uſſtahjuſchâs pat par jaunu laika ſtrahwu wadonem. Tâ Franzijâ, kur zilweka zenſchanâs pehz gara un prahta brihwibas aiſween atrod augligaku ſemi, ſtarp zitâm atrodamas eewehrojamas ſeeweetes, kâ rakſtneezes Sta (Stael) un Schorſch Sand, kuru pehdejo leelakâ waj maſakâ mehrâ war uſſkatit par jauna, brihwaka literaturas wirſeena nodibinataju. Pirmâ ar ſawu droſcho uſſtahſchanos pret Napoleonu I. peerahdija, ka ſeeweete ſawôs pareiſôs eeſkatôs war buht daudſ paſtahwigaka, ſtingraka, nekâ daſchs labs wihreetis.

Tagadejâ Sweedru rakſtneezibâ uſeetamas rakſtneezes: grafeene Kajanello (Edgren Leſler), kura mums paſihſtama zaur ſawâm atminam par ſlaweno Kreewu matematikas profeſoru Stokholmâ, Sofija Kowalewkaja, un Wiktorija Benediktſon, kura rakſtijuſe ſem pſeudonima Ernſta Algrena.

Wehl eewehrojamaks Eiropas ſeeweeſchu kuſtibâ ir tas apſtaklis, ka tagadejâs Spanijas rakſtneezibas realâ wirſeena nodibinataja ir ſeeweete Emilija Pardo Baſon, kura tagad gandrîſ wiſpopularakâ rakſtneeze Spanijâ, kuru Nu-Jorkas ſchurnals „Cosmopoliton“ noſauz par pirmo ſeeweeti Spanijâ un noſtahda lihdſâs ar tik ſlaweneem Spaneeſchu rakſtneekeem, kâ Haldoſs un Waldeſs.

Ari Kreewijâ raduſchâs daſchas eewehrojamas ſeeweetes, peem. augſchminetâ Sofija Kowalewſkaja, tad wehl ſlawenâ gleſnotaja Baſchkirzewa, dſejneeze Schadowſkaja, rakſtneeze Kreſtowſkaja (pſeudonims — peenemts wahrds).

Pat Turzijas ſeeweetes, kuram nenowehligais liktenis nolehmis wiſu ſawu muhſchu pawadit aiſſlehgtâ, ſargeem zeeti apſargatâ haremâ (ſeewu mahjâ) par ſawa warmahzigâ wihra padewigo wehrdſeni un ta eekahroſchanu apmeerinaſchanas preekſchmetu, ſahkuſchas wiſpehdejâ laikâ ſwabadaki, dſihwaki raudſitees uſ dſihwi. Saprotams, ka te war buht runa tik no loti maſa ſeeweeſchu pulzina, jo gandrîſ wiſas Turku ſeeweetes ſawôs ſelta krahtinôs guļ zeeſchâ gara un prahta meegâ un winu wehlejumees un pagehrejumi neſneedſas tahlaku par wiſnepeezeeſchamâm meeſas wajadſibu apmeerinaſchanam. Bet to teeſu jo leelaku eewehribu un dſiſaku lihdſjuhtibu pelna tahs Turku ſeeweetes, kuras naw meerâ ar ſchahdu wehrdſiſku ſtahwokli un luhko tikt pee labakas, augſtakas dſihwes. Neſen laikraſtôs ſinoja, ka Peterburgâ atbraukſchot ſlawenâ Turku kara wadona, Plewnas warona, Oſmana paſchâ meita, eewehrojama Turku dſejneeze un ihſti iſglihtota ſeeweete; wina baudijuſe augſtako Eiropeeſchu iſglihtibu un runâ wairak walodu. Schai lihdſigu ſeeweeſchu ſkaits Turzijâ un wiſpahrigi auſtruma ſemês pamaſam ſahk wairotees, kas jo wairak apſtiprina domas par ſeeweeſchu patſtahwigâs darbibas eeſpehju, jo pat Turzeetes, kuras tik ilgu laiku atraduſchâs tik ſemâ un wehrdſiſkâ ſtahwokli, ſajût, ka tahs naw raditas tikai preekſch ſelta buhriſcha,

Daſchadi rakſti.

Seme kâ debeſs-kermens.

(Beigas.)

Spektroſkopijas pehtijumu panahkumi pee planetem naw tik eewehrojami kâ pee ſaules, tadêl ka tee neſpid ar ſawu gaiſmu, bet to dabû no ſaules. Bet tâ ka ſcheem gaiſmas ſtareem wiſpirms jaeet zaur planeta atmoſferu, tad wiſmaſ eeſpehjams iſpehtit, no kahdâm weelam ſchi atmoſfera paſtâw. Zik lihdſ ſchim ſinams, tad wenus un marſa atmoſferas loti lihdſinajâs muhſu ſemes atmoſferai, kamêr jupitera un ſaturna atmoſferâs atrodas ſewiſchki daudſ uhdens twaiku un daſchi pee ſaules eewehroti, bet wirs ſemes nepaſihſtami kermeni.

Eewehrojamaki un ſwarigaki ir ſpektroſkopijas panahkumi pee ſtahwu ſwaigſnem. Italeeſchu aſtronoms Seccki eedala ſtahwu ſwaigſnes pehz winu iſſkata un attihſtibas ſtahwokla tſchetrâs klaſês. Pee pirmâs klaſes tas peeſkaita wiſas baltâs jeb paſaſak eeſilganâs ſwaigſnes, pee kurâm peeder gandrîſ puſe no wiſeem redſameem debeſs-kermeneem. Schihs ſwaigſnes pehz Seccki domam atrodas pirmâ attihſtibas ſtahwokli. Pee otrâs klaſes peeder dſeltanâs ſwaigſnes, kuras jau wairak attihſtijuſchâs un pee kurâm peeder ari muhſu ſaule. Eewehrojamakâ ſihme, kas leezina no ſcho ſwaigſchnu leelakas atdſiſchanas, ir pee ſaules tâ ſauktee „ſaules pleki“, tumſchi laukumi uſ gaiſchâs ſaules wirſas, kas gan maina ſawu leelumu un iſſkatu, gan ari pawiſam paſûd. Pee treſchâs un zeturtâs klaſes peeder ſarkanâs un leelakâ daļa pahrmainoſchos ſwaigſchnu. Pee abu pirmo ſchkiru ſwaigſnem karſtums wehl ir tik leels, ka uſ tahm par paſtahwet weenigi kimiſkâs pamata weelas, turpretî ſarkanâs ſwaigſnes ir jau tiktâl atdſiſuſchas, ka uſ tahm war paſtahwet ari jau kimiſki ſaweenojumi, kuri newar paſtahwet pee wiſai augſtâm temperaturam. Turklât daſchas no ſchihm ſwaigſnem nereti maina ſawu gaiſchumu, gan peepeſchi uſſpihdedamas ſpoſchak, gan ari pawiſam iſdſiſdamas, kas iſſkaidrojas zaur leeliſkâm rewoluzijam, kas plosas uſ ſcheem debeſs-kermeneem. Bet lai nedomajam, ka mineiâs ſarkanâs ſtahwu ſwaigſnes jau ſaſneeguſchas augſtako atdſiſchanas pakahpeenu. Beſ ſchaubiſchanâs atronas plaſchajâ debeſs-telpâ wehl neſkaitamas ſwaigſnes, kuru gaiſma, ja ne pawiſam iſſuduſe, tomêr zaur atdſiſchanu tiktâl maſinajuſees, ka mehs ſchihs ſwaigſnes wairs ne-eeſpehjam ſaredſet. Tadêl, ja gribam atraſt debeſs-kermenus, kas ſawâ attihſtibâ un dabâ jau wairak lihdſinajas muhſu ſemei, tad mums jagreeſchas atpakaļ muhſu ſaules ſiſtemâ un jaapſkata tuwak tahs peederigee.

Starp ſcheem wiſwairak lihdſinajas ſemei mars, kura fiſiſkâ daba beidſamâ laikâ iſpehtita deeſgan pamatigi un ar panahkumeem. Sewiſchki no leela ſwara ir Italeeſchu aſtronoma Schiaparelli pehtijumi, kurus te ihſumâ apſkatiſim. Planete mars pee debeſim weegli paſihſtama zaur ſawu ſarkano, kwehloſchai dſelſei lihdſigo krahſu. Tas ir labu teeſu maſaks par ſemi, bet tâ ka tas atrodas no ſaules tahlak kâ ſeme, tad paeet ilgaks laiks, kamêr tas reiſ ap to aptek: marſa gads ir ap ſimts deenam garaks, kâ muhſu gads. Ar labu tahlredſi apluhkojot uſ ſchi planeta eeraugam daudſ, gan tumſchaku, gan gaiſchaku pleku, no kureem daſchi pahrwehrſchas un kuſtas, ziti turpretî nemaina ſawa iſſkata un weetas. Schee pleki, kas paſtahwigi pahrmainas, kâ ſpektralanaliſe peerahdijuſe, naw nekas zits, kâ mahkoni un migla, kuri daſchreiſ, ſaules apſpihdeti, parahdas deeſgan gaiſchi. Marſa wirſpuſe ſinams tik tad pilnigi redſama, kad ſcho mahkonu naw, t. i. kad marſa apdſihwotajeem, ja tahdi pawiſam ir, ſpihd ſaule. Schahdus iſdewigus gadijeenus minetais aſtronoms ari iſleetoja preekſch ſaweem pehtijumeem un iſſchkihra diwejadus, deeſgan zeeſchi aprobeſchotus laukumus, kuri weetas un iſſkata nemainija, eeſarkanus, gaiſchakus un tumſchakus, eeſilganus. Pirmejee ir atſihti par zeetſemi, pehdejee par juhram. Zaur ruhpigeem un ilgeem pehtijumeem Schiaparelli paſpehja ſihmet karti, kura rahda, ka ſihmejotees uſ uhdena un zeetſemes iſdaliſchanu, mars ſtipri iſſchkiras no ſemes. Uhdens uſ marſa eenem tik puſi (uſ ſemes ⅔) no wiſas wirſpuſes un iſdalits ſtarp zeetſemi weenlihdſigi, tâ ka mehs te ihſti newaram wiſ runat no juhram un zeetſemem, bet pareiſak no ſalam un kanaleem. Jau ilgaku laiku aſtronomi bija eewehrojuſchi ap marſa ſeemeļa un deenwidus poleem baltus, ſpihdoſchus laukumus, kuri lihdſ ar gada laikeem mainija tiklab ſawu iſſkatu, kâ ari leelumu. Tâ ka ari marſam, tapat kâ mums, ir ſawi tſchetri gada laiki, tad ſchee baltee laukumi newar buht nekas zits kâ ſneega klajumi, kuri pa waſaras laiku pa leelakai daļai noküſt un ſeemâ atkal iſplatas. Tuwu ap abeem poleem ſneegs turpretî leelakâ aukſtuma dehl nekad pilnigi nenoküſt, bet ir redſams wiſu zauru gadu. Zitas marſa ſawadibas, zaur kurâm tas iſſchkiras no ſemes, ir augſtu kalnaju truhkums un zeetſemes iſdaliſchana, kura ſakopota pa leelakai daļai ap ekwatoru. Eemeſlis kalnaju truhkumam ir warbût tas, ka pee ſchi planeta eekſchejee, kalnus radoſchee ſpehki jau tiktâl atdſiſuſchi, ka tee newar wairs lihdſſwaru turet ahrejeem, lihdſinajoſcheem gaiſa un uhdens ſpehkeem.

Pirms no ſchi intereſantâ debeſs-kermena ſchkiramees, lai wehl ihſumâ pahrrunajam jau augſchâ aiſkuſtinato jautajeenu, waj mars ir apdſihwots jeb ne. Organiſkâs dſihwibas pamata wajadſibas ir gaiſma, ſinama ſiltuma, uhdens un gaiſs. Ta pate ſaule, kas muhſu ſemi apgaiſmo un ſilda, ſpihd ari marſam un dod ari tam ſiltumu, kas lai gan leelakâ tahkuma dehl naw tik leela kâ pee mums, tomêr eeſpêj pahrwêrſt par uhdeni leelu daļu ſneega, kas aukſtajâ gada laikâ ſakrahjees. Ari gaiſs uſ marſa ir tahds pats, kâ pee mums. Tik daudſ mehs lihdſ ar deeſgan leelu droſchibu ſinam par ſchi planeta dabiſkeem apſtakleem un pehz wiſa ta iſrahdas, ka uſ ta waretu paſtahwet organiſka dſihwiba. Waj tas teeſcham tâ ir un kahda ir ſchi dſihwiba, waj ta attihſtijuſees tapat kâ pee mums jeb pawiſam ſawadi, to mehs neſinam un to ari ſiniba warbût nekad neiſpehtis. Iſnemot marſu un warbût ari wenuſu, ziti planeti, leelâ karſtuma dehl, newar buht apdſihwoti. Tas pats ſakams ari par ſtahwu ſwaigſnem, bet tâ ka tahm, tapat kâ muhſu ſaulei, ir ſawi pawadoni, kas beidſamôs gadudeſmitôs neapgahſchami peerahdits, tad naw ko ſchaubitees, ka ari daſchi no teem jau

bet ka to dsihwes usdewums ir daudſ augſtaks, ar wahrdu, ka tahs ir zilweki. (Auſtruma ſemu ſeeweeſchu ſtahwoklis greeſch uſ ſewi it ihpaſchu wehribu, ſawu ſewiſchku un ſawadu apſtakliu dehl, tamdèl mehs pehz eeſpehjas drihſ domajam zeen. laſitajus ar to tuwaki eepaſihſtinat.

Bet ar ſinibas templa durwju atwehrſchanu ſeeweetem nebeidſàs winu gruhtumi un ſchkehrſchli zihninâ dehl patſtahwibas un neatkaribas no wihreeſcheem. Ne par godu wihreeſcheem jaſaka, ka tee aiſween raudſiſuſchi un wehl tagad rauga apturet ſeeweetes winu attihſtibas zelâ un gahjeenâ. Soboſchanàs un daſchadas zitas nepatikſchanas, ar kahdàm ſeeweetei nahzàs karot pee tahs pirmeem, wehl neſtipreem ſoteem uſ patſtahwigas darbibas zeła, wehl tagad naw apkluſuſchi un neſen atpakal Sorbonas ſtudenti zaur ſawu uſweſchanos peerahdija, ar kahdeem gruhtumeem apklàts ſeeweeſchu zelſch uſ weenadu teeſibu eeguhſchanu. Bet, pats par ſewi ſaprotams, tas newar apturet ſeeweeſchu zenſchanos pehz pilnigas brihwibas un naw wairs wiſai tahli tee laiki, kur Eiropas ſeeweetei wairs nebùs jaapſkauſch Amerikas ſeeweetes, ko mehs no wiſas ſirds waram wehletees. M. J.

No eekſchſemes.

a) Waldibas leetas.

Widſemes gubernatora kungs dara ſinamu, ka teem, kuri ſeenu uſpirk preekſch iſſuhtiſchanas uſ Wahziju — jaiſnem no pagaſtu waldem apleezība, ka ſchee raſchojumi nahk no tahdeem apgabaleem, kur lopu mehra naw, jo beſ tahdàm apleezibam ſeena nelaidìs pahr robeſchu. Formulars preekſch tahdàm apleezibam nodrukats Widſemes Gubernas Awiſchu Nr. 108.

Widſemes gubernas waldè par kanzeliſtu peenemts Bronislaws Minkewitſchs. Jurjewas aprinka zeetuma preekſchneeks Fadejs Aneriks un Walkas aprinka zeetuma preekſchneeks Adolfs Külpe eezelti weens otra weetâ.

Par Rigas mahzibas apgabala inſpektoru Speſchkowa weetâ eezelts Petera I. realſkolas direktors W. J. Popowa kgs. (R. Tgbl.)

Par Widſemes gubernas waldes ſekretaru eezelts grafs Tolſtojs.

Aiſputes pahrtikas beedribas ſtatutus eekſchleetu miniſtrs apſtiprinajis. (W. W.)

Aluksnes pasta un telegrafa nodaḷas preekſchneeks Kriſtaps Hofmans eezelts par Limbaſchu kantora preekſchneeka paligu un wina weetâ atkal Rujenes kantora uſraugs Fr. Munkewitſchs; Aiſputes pasta kantora uſraugs Ferdinands Hims eezelts par Rujenes kantora uſraugu.

Wentſpils polizijas priſtaws Jwans Grüners, Leepajas zeetuma preekſchneeka paligs Ernſts Janſons un Bauſkas polizijas uſraugs Edgars von Ulots uſ paſchu luhgumeem atlaiſti no amata; Kurſemes gubernatora ſewiſchku uſdewumu jaunakam eerednim Aleksandram von Stadenam uſdota Bauſkas polizijas uſrauga amata iſpildiſchana un pee Kurſemes gubernas waldes peeſkaititam Ignatijam Bonkewitſcham Leepajas zeetuma preekſchneeka paliga amata iſpildiſchana; par kara ſirgu eezirknu pahrſinatajeem eezelti: Kuldigas Kalna muiſchâ — Julijs Schepſtis, Bauſkas II. eezirkni — Jahnis Terſens un Ugales V. eezirkni (Wentſpils aprinki) — barons Johans von Behrs. (K. G. A.)

Walſts eksaminazijas komiſijas pee univerſitatem wairs nenoturès ſawas rudens ſehdes, kamdèl ari kurſu beiguſchi filologi, juriſti un matematiki wairs rudenì newarès taiſit eksamenus. Tikai kurſu beiguſchi mediki walſts eksamenus war likt ari rudenì.

b) Original-ſinojumi.

No Dſehrbenes-Druſtu apgabala. Laika ſinâ ſeptembris waj gluſchi lihdſinajàs preekſchtezim auguſtam. Tee paſchi leeti, tahs paſchas aukas. — Pag. reiſi, kad par zitu lauku raſchu ſinoju, newareju wehl ihſti noſinat kartupu raſchas, tà ka tee wehl nebija rakti. Tagad kartupi jau nonemti: eenahza no puhra ſtahdijuma 7—8 un pat lihdſ 10 puhri. Tà tad to raſcha ſewiſchki laba. — Tumſchakàm naktim eeſtahjotees, ſagłu kungi ſtrahdà jo nadſigi. Sog it wiſu, kas tik ween gadas: zahłus (Muiſchneekòs), auſas (otrès Muiſchneekòs), ſweeſtu (Tupinòs), linu ſehklas (Kehpàs un Weeſtiès), rudſus (Remdotòs), ſakas un iſſkaptis (Leeperòs) un wehl zitu un zitur. — 25. ſept. rewideja ſcha apgabala pagaſta teeſu eeſtahdes Zehju 1. eezirkna ſemneeku leetu komiſars. — 18. ſept. tika paſinoti Druſtu draudſes bahru aiſbildni Wez-Druſtu pagaſta namâ, kur teem iſſkaidroja, ka wini turpmak no ſchi amata atſwabinati, jo pehz jauneem likumeem aiſbildnu wajagot tikai tahdeem behrneem, kureem miruſchi abi wezaki, kamèr tahdu behrnu mantu, kureem weens no wezakeem dſihws, pahrwalda atlikuſchais. Tomèr mahtei atkauts iſwehletees ſew un behrneem weenu aiſbildni, bet tas winai jaalgo. — Mikelòs, 29. ſept., kà jau paraſts, Druſtòs notureja bibeles ſwehtkus. Sprediki teiza Kokneſes mahzitajs Hillnera kgs, kà weeſis. Labam laikam eſot, ſwehtki bija ihſti ſtipri apmekleti, tà ka baſnizâ atrada telpas, ja daudſ tad puſe no ſanahkuſcheem; ziti palika ahrâ pee walejeem logeem. Janoſchehlo, ka ahrâ palizeji iſturejàs ne wiſai teizami: pa deewkalpoſchanas laiku ſtipri trokſchnoja, ſkali ſarunajàs, ehda ahbolus un ſmehkeja, tà zaur ſawu iſtureſchanos atgahdinadami mums drihſak tirgu, nekà bibeles ſwehtkus. Ar nepatikſchanu ſinoju ſcho atklahtibai, zeredams panàkt zaur to laboſchanos. — Pehdejâ laikâ eeweeſuſees ſawada parahdiba pee muhſu laikraksteem: tee peenàk newis kahrtigi wiſi numuri no weetas, bet tikai daſchi no teem. Tà ſcho rindinu rakſtitajam, laikrakſtus Autukalnâ ſanemot, tur peenàk no deenas awiſem triju numuru weetâ aiſween tikai pa diwi; tapat ari nedelas awiſes pa numuram zelâ noſùd. Buhtu intereſanti iſſinat, kur gan truhkſtoſchee numuri paleek. — Paſtahwigà leetus dehl, laudim bija leels poſts ar rudſu eeſehſchanu: ſeme bija ſlapja, tà ka newareja tikt wirſû. Aiſ to rudſu ſehja loti nokawejàs un rudſi eeſehluſchi ne wiſai teizami. — Nahkoſchâ nedelâ ſche eeſahkſeees ſkolas mahziba muhſu pagaſta ſkolâ un tas pats, kà jadomà, notiks ari wiſur zitur muhſu ſemitè. Maſinee jau ſagatawojas uſzihtigi ween uſ ſkolu. Ari wezaki ruhpejas: tehws dara paſtalinas, pehrk zepuriti, mahte luhko apgahdat apgehrbu un kuliti, kahds un kahda nu katrai eeſpehjama. Lai katram uſ tam buhtu preezigs prahts un preeziga ſirds un lai maſinee ar ſekmem ſtaigatu ſcho zelu. A.

No Behrſones. Schejeeneeſcheem ir wiſpahri labs gads. Neweens newar ſuhrotees, ka nebuhtu kas labi noaudſis. Tikai ap auguſta widu kruſas negaiſs daſcheem ſaimneekeem nodarija loti leelu poſtu. Wiſas auſas, kas wehl bija neplautas un gatawas, tapa no kruſas tà iſkultas, ka reti kahds grauds pee ſalma bija atrodams. — Tumſchàm naktim eeſahkotees, ari ſagłi ſahk rihkotees jo ſparigi, gan ſirgus, gan aitas, gan ari ſwemus un wiſu kas ween preekſch ſcha goda wihra iſleekas derigs, lihdſ panemdami. Pee daſchàm ſahdſibam domà Tſchiganus par wainigeem, kuri ſche jo leelâ ſkaitâ eeraduſchees. — No 18. uſ 19. ſept. nodega Behrſones Reewanu mahjàs diwi ehrbegi, diwas kuhtis un weena rija, no kam Behrſones ſawſtarpigai ugunsbeedribai ſaudejums kahdi 2000 rbł. Wiſs ſaudejums turpretim ſneedſas lihdſ 3000 rbł., jo ſadedſis daudſ labibas un lopu baribas. — Tad wehl japeemin, ka Behrſones muiſchas ihpaſchneeks, zeen. E. v. Berenſa kgs dahwina preekſch pahrbuhwejamàs walſtsmahjas wiſu wajadſigo koka materialu, 500 rbł. ſkaidrâ naudâ un wehl daſchus zitus ſihkumus. No daudſ kruhtim iſplùſt ſirſniga pateiziba E. v. Berenſa kgam par dahwanam, ko winſch paſneedſ ſchinìs tukſchajòs laikòs. — Beidſot wehl japeemin Behrſones labdar. beedr., kura katru gadu uſ leju ſlihd, lai gan domà wadibu eſam kreetnàs rokàs, — zik man ſinams, tad ar ballibu jaſagaida tas brihdis, kad tahs deenas buhs ſkaititas. A. A. — W.

No Leel-Eſeres. Weetejà labd. beedriba iſrihkoja ſch. g. 26. ſept. jautajumu iſſkaidroſchanas wakaru. Runaja ſkolotajs Strauſs kgs par kartupeku (tupinu) uſglabaſchanu. Beſ min. runataja wehl ſkolotaji Koſchas un Pumpurina kgi iſſkaidroja jautajumus. Apmekletaju bija ap 80 perſonu, kuri ſinkahrigi ſekoja iſſkaidrotajeem. — 27. ſept. Eſerè bija gada tirgus, kurâ bija loti daudſ lauſchu. Trijàs garàs rindàs bija uſzelti daſchadi weikali ar wiſadeem preekſchmeteem: 18 — ahdu weikali, 16 — ar gataweem apaweem, 5 — zepuru, 21 — ar daſchadeem atſpirdſinajumeem, 17 — ar baltmaiſi un ſaldumeem, 4 — ar pulkſteneem, 3 — ar dſelſsleetam u. t. t. Bet par wiſàm leetam jau nedrikſt peemirſt 4 (rakſti: tſchetras) grahmatu bodeles, kurâs wiſâs atradu gandrìſ tikai ſehnalainus rakſtus — tihràs pelawas, par peemehru ſtarp zitu: daſchadas ſkunſtes, ſapnu un ſingu grahmatas, grahmateles bilſchaineem wahkeem ar ſaweem breeſmigeem, aſinaineem ſtahſteem un mihleſtibas peepem u. t. t. Wiſeem ſcheem „bodneekeem, kà rahdijàs gahja ihſti uſ roku.“ Tahlak redſam ſemkopjus ar gowim, aitam un zuhkam un kaiminus Leiſchus, ar putneem. Pa ſtarpam eeweetoti dahrſu anglu weſumi. Weetweetam atrodam traukus un daſchadus zitus koka preekſchmetus. Lopi loti labi makſaja, jo bija daudſ pirzeju. Daudſ ſchejeeneeſchi noſchehloja, ka paſteiguſchees Schihdeem pahrdot, baididamees, ka tirgû maſak dabùs. Tirgoſchanàs bija wiſpahrigi ſakot, raita. Tirgus llajumâ atradàs tikai weena reibinataju dſehreenu pahrdotawa, bet publika ſcho waj apgàſt draudeja. Tikai ſtiprakee tika pee ſcha atſpirdſinataja „dſihwibas awota“ klaht, glehwakee apmeerinajàs ar to, kà ziti lihgſmojàs pee mihtà, putojoſchà „meeſiſcha“ un ſihwu-ſihwà rudſiſcha. Ihſi ſakot: uſdſihwoja ſali, kà jau alaſch fliktòs un gruhtòs laikòs! Tirgu ari puſchkoja Schihdeli ar ſawàm „lejerkaſtem“ un laimes zedelem, bet ſewiſchki azìs krita kahda telts ar wirsrakſtu: Уроженецъ огненной земли, jeb latwiſki: uguns ſemes apdſihwotajs — pehz programas — „kas uſ karſtàm nodedſinatàm dſelſu plahtem danzo un degoſchu koloſoniumu ar ſpaleem un piki ehd (!); iſrahde no wiſeem burwibas mahkſleneekeem un ſobenu rihjejeem“. Brihſcheem iſnahza telts preekſchâ kahds Nehgeris (raſi nokrahſots) puſplikâ apgehrbâ, daſchadeem ſpihdoſcheem neekeem apkahrees, lai lautinus jo leelakâ ſkaitâ peewilktu. Un wajadſeja paſkatitees, kà laudis trauzàs wiſleelakos brihnumus paſaulè redſet par 10 — tikai — ſuhri un gruhti pelnitàm kapeizinam. Ja, ſche weenigi war iſglihtiba laudis atbaidit no ſchahdeem burwibas un ſobenu rihjeju mahkſleneekeem! Beidſot japeemin, ka ari pahrtikas beedribas weikalu pirzeji bareem appluhda, tà ka pat 8 perſonas, kuras loti naigi rihkojàs, neſpehja pirzejus deeſgan apmeerinat. Preekſchpuſdeenâ ſapirka ari labi daudſ labibas, kuru deeſgan peeteekoſchi ſamakſaja. Schahs deenas eenehmums ſneedſotees lihdſ 1000 rubłeem. Leel-Eſeres pahrtikas beedriba tagad darbojas loti ſekmigi un ir ſchejeeneeſchu un apkaimes uſtizibu eegumuſi. Pehdejâ laikâ wina ari ſpehj wiſus wehlejumos iſpildit. Daudſ un labas ſekmes winai nahkotnè! Grazus.

No Ufas apgabala. Tikliḑſ kà jaunà labiba ſahka nahkt pahrdoſchanâ (ap julija widu), ari labibas zenas ſahka eewehrojami kriſt un pat tik ſemu, kà tas wiſpahrigi nemaſ nebija zerams. Tagad ſchahdas zenas: rudſi 33—35 kap. pudâ, rudſu milti 50—45 kap. pudâ, auſas pehz labuma 28—35 kap. pudâ, proſu putraimi 60—80 kap. un kartupeli 10 lihdſ 15 kap. pudâ. Schihs zenas ſihmejas tikai uſ Ufu un tahs apkahrtni. Apwidòs, kas attahlaku no pilſehtam un dſelſszeła, ir aiſween zeturtdaḷu waj pat treſchdaḷu lehtakas zenas. Tà man ſcho waſar jalija ſahkumâ iſgadijàs apmekler Slatouſtu un Birſkas oprinki (200—250 werſtes no Ufas un 150 werſtes no dſelſszeła), kurôs 1891. g. (kur bads bija) no waldibas wiswairak tika ſneegta palidſiba. Kamèr te (Ufâ) rudſu milti makſaja 60 kap. pudâ, tikmèr tur turpreti 40—45 kap. Tagad tur, kà jadomà, rudſi ne dahrgaki kà 25 waj 30 kap. pudâ. — Lai gan eeſahkumâ rudſu ſehſchana zaur leetus truhkumu aiſtawejàs, tomèr tee tagad peeteekoſchi eeſakojuſchi. — Biſchkopibas ſinâ ſchis gads loti neiſdewigs, pawaſara bija auksta, tà ka bites newareja eet ſeedòs un weetam ſeedu ari nemaſ nebija; waſarâ atkal tahrpi noehda leepam lapas un griki noſala. Wiſneiſdewigaks ir tas apgabals ap Latweeſchu nometnem. Neſen J. Weinberga kgam nodega rija un lihdſ ar to ari ſadega laba teeſa rudſu. Ehka kà ari labiba nebija apdroſchinati. Saudejums ap 1500 rbł. leels. Pazaziņ.

c) Baltijas notikumi.

Kà mehs no peenahzigas puſes dabujam ſinat, tad no Widſemes lopu aiſſardſibas beedribas — Dobeles ſemkopibas iſſtahdes komitejai uſ tahs luhgumu nodotee trihs ſudraba medali, preekſch peeſchkirſchanas tahdàm perſonam, kuras winàm uſtizetos lopus ſewiſchki labi un preekſchſihmigi kopuſchas — peeſpreeſti: 1) Kahrlim Jahnkam, kuſch 11 gadus pee barona von Oelſena — Petermuiſchâ kalpojis, 2) Trihnai Sudrup, kura pee K. von Villons — Roſumuiſchâ 5 gadi par lopu kopeju kalpojuſe, un 3) Lihbei Swirbul, kura pee Dr. Smoliana — Aufahtòs 5 gadi par lopu kopeju kalpojuſe. Kad eewehro, ka ar lopeem ne katru reiſ kà peenahkas apeetas un kopj, tad war tikai preezatees, kad muhſu ſemkopibas iſſtahſchu komitejas neaiſmirſt, bet ari eewehro pee goda algu iſdaliſchanas tahdas perſonas, kas lopus ſaudſ, labi apkopj un ar teem zilwezigi apeetas.

No Jelgawas. Swehtdeen, 3. okt., bija Jelg. Latw. beedr. waſaras ſahlè benefiz-iſrahde Roſenial-Kruhminam. Iſrahdija wina ſazereto lugu: „Sarkanais kungs“. Lugas ſaturs ir deeſgan ſekls dſimts laiku tehlojums; wiſi rakſturi tehloti nepilnigi, beſ dſiłakàm juhtam, beſ dſihwibas, loti nenoteikti. Par ahrejo efektu bija gan peeteekoſchi gahdats: programâ peeſolitee raibu raibee koſtimi, blauſchana pirmajâ ainâ, uſbrukſchana ar zirwi otrâ, klutſchòs eeſtudz zilweku waimanaſchana un beidſot pahris ſchahweenu. Akteeri, zik tas winu ſpehkòs ſtahweja, bija labi eeſtudejuſchi ſawas lomas. Jawehlas tikai, ka teatra komiſija ſahktu gahdat par labaku lugu iſrahdiſchanu, zitadi waretu gaditees, ka tà kà tà ſchejeenas neleelais teatra apmekletaju ſkaits paliktu arweenu maſaks. (D. L.)

d) No zitàm Kreewijas puſem.

No Peterburgas. Finantſchu miniſtrs nolehmis un ta pawehle jau iſſludinata, ka pagaidam iſlaiſchamas par 50 milj. rbł. kreditbiletes, pee kam janoguldinot ſelts kà galwojums — droſchiba.

No Peterburgas. Weetejàs firmas Witt un beedr. kaſeeris, Wahzu pawalſtneeks O. Ruprechts, kà „Now. Wr.“ ſino, wairak gadu laikâ noblehdjis 175,000 rbł. Naudu tas iſſchkeedis kahrſchu ſpehlê. — Awiſe „Journ. de St. Petersb.“, pahrrunadama muhſu juhneeku weeſoſchanos Franzijâ, aiſrahda uſ Tulonas ſwehtku meera noſihmi. Ari ziti laikraſti iſteizas lihdſigâ garâ.

— Finantſchu miniſtrijâ ſanahkuſe kopâ ſewiſchka komiſija, kurai jaapſpreeſch jautajeens par Kreewijas ſeltmaſgataju ſtahwokła pahrlaboſchanu.

Kamiſchlowâ (Permas gub.) ſnidſis ſtipri ſneegs.

„Waldibas Wehſtneſcha“ (Nr. 217) koleras ſinas.

					ſaſl.	nim.
Baku	gubernâ	no	12.—18.	ſept.	16	9
Beſarabijas	„	„	19.—25.	„	25	12
Warſchawas	„	„	12.—18.	„	14	7
Warſchawas	pilſehtâ	„	19.—25.	„	7	3
Wladimiras	gubernâ	„	19.—25.	„	12	9
Woroneſchas	„	„	12.—25.	„	116	54
Wjatkas	„	„	12.—18.	„	2	—
Kalugas	„	„	12.—25.	„	23	16
Widſemes g.	(Jurjewâ)	„	19.—25.	„	11	5
Lomſchas	gubernâ	„	19.—25.	„	381	190
Minſkas	„	„	19.—25.	„	39	17
Permas	„	„	12.—18.	„	4	2
Polozkas	„	„	19.—25.	„	4	3
Pleſkawas	„	„	19.—25.	„	1	—
Radomas	„	„	19.—25.	„	2	4
Smoleanſkas	„	„	19.—25.	„	16	9
Taurijas	„	„	19.—25.	„	12	1
Tambowas	„	„	19.—25.	„	34	23
Tweras	„	„	19.—25.	„	1	1
Harkowas	„	„	19.—25.	„	29	19
Tſchernigowas	„	„	12.—25.	„	31	16
Jaroſlawas	„	„	19.—25.	„	52	27
Akmolinſkas	apgabalâ	„	19.—25.	„	1	1
Urala	„	„	12.—18.	„	3	1
Peterburgas	pilſehtâ	„	27.—30.	„	89	42
Maſkawas	„	„	24.—28.	„	9	5
Sewaſtopoles	„	„	19.—25.	„	5	4
Kertſchas	„	„	19.—25.	„	3	3

No Rigas.

Latweeſchu teatris. Ad. Allunana „Kas tee tahdi, kas dſeedaja?“ Kà literariſks raſchojums ſchi luga naw nopeetni nemama. Noklauſotees un noſkatotees ſchòs peezòs nedſihwòs un ſteptajòs zehleenòs, kurus autors noſauz par ſkatu lugu, nahzàm pee pahrleezinaſchanàs, ka wahrdi „tukſchs, nepateeſs, ſalkans, nejehdſigs u. t. t.“, kas beidſamâ laikâ ſazehluſchi tik leelu trokſni, naw nebùt iſ gaiſa grahbti. No ihſtas dſejas, t. i. no juhtu un rakſturu pateeſibas ſchinì lugâ naw ne ehnas. Perſonas lidſinajas marionetèm t. i. lelleem, kas zaur kahda eekſcheja mekaniſma darboſchanos kuſtas un runà daſchadus tukſchus, ſkanoſchus wahrdus — frajes. Schinì raſchojumâ, kas ari grib ſkaititees pee dſejas, neatrodam ari ne maſakàs dſirkſtelites no ta pirmatnejà ſpehka, kas, iſeedams no ihſta dſejneeka eekſcheenes, leek aſinim klauſitaja dſihſlàs ahtrak ritet un modina tanìs lihdſigas juhtas. Kas no ſirds nenàk, tas ari pee ſirds ne-eet un lai tas buhtu tehrpts wiſſkaiſtakàs

---

tikàt atdſiſuſchi, ka tee eeſpèj uſturet organiſku dſihwibu. Un teeſcham, ja apdomajam, zik neaprehkinajami leels ir debeſs-kermenu ſkaits un zik leela weenadiba walda ſtarp wiſàm ſchihm neſkaitamàm paſaulu ſiſtemam, kuru ſtarpâ muhſu ſaule ar wiſeem ſaweem planeteem paſùd kà pileens paſaules juhrâ, tad teeſcham neſaprotam, kadèt weenigi muhſu neezigai ſemei buhtu nolemts radit un attihſtit radijumus, kurôs pamaſam ſahka auſt un augt neiſprotamà eeſpehja, ſapraſt un ſajuſt wiſu to, no ka tee paſchi ir tik paſudoſcha un iſnihkſtoſcha dalina! War jau buht — un muhſu prahts tam nepretojas — ka uſ neſkaitameem ziteem paſaules kermeneem miht radijumi, kuri ſaſneeguſchi jau tik augſtu atſihſchanas ſtahwokli, ka teem wiſa muhſu gudriba iſrahditos wiſai neeziga. Bet tà ka mums preekſch ta naw nekahdu peerahdijumu, tad buhtu weltigas puhles wairak nodarbotees ar ſchahdàm ſpekulazijam, kuràm naw nekahda jeb tikai deeſgan maſa ſiniſka wehrtiba.

Beidſot kà pehdejo ſtarp debeſs-kermeneem, lai apluhkojam ihſumâ muhſu ſemes pawadoni mehneſi, kurſch no wiſeem mums paſihſtameem debeſs-ſpihdekleem ſaſneedſis to augſtako attihſtibas ſtahwokli. Sewiſchki zaur trihs uſkrihtoſchàm ſawadibam mehneſis iſſchkiras no wiſeem ziteem paſihſtameem debeſskermeneem, proti zaur atmoſferas (gaiſa) un uhdena truhkumu un zaur ſaweem milſigeem kratereem. Wiſpahrigi rahdas, ka tas ſawu muhſchu jau iſdſihwojis un tagad atrodas meerigâ, pilnigi atdſiſuſchâ ſtahwokli, kahdu warbùt reiſ ari muhſu ſeme peedſihwos.

Schinì ihſajâ pahrſkatâ par debeſs-kermenu ſiſiſko dabu un iſſkatu mehs tos redſejàm daſchadàs attihſtibas ſtahdijàs, ſahkot no kwehloſchàs, miglainàs gahſes bumbas, lihdſ ſaſtinguſchajam, aukſtajam mehneſcham. Wiſur kur ween luhkojamees plaſchajâ paſaules telpâ, redſam atſjaunojamees tos paſchus parahdijumos un waldam tos paſchus likumus. Wiſs tas mums leezina, ka no ſchihs leeliſkàs ſpehku un parahdijumos weenadibas, kuru eewehrojam pee ziteem debeſs-kermeneem, newar buht iſſlehgta muhſu ſeme, ta leezina, ka ari wina ir reiſ atraduſees ſtahwokli, kahdâ wehl tagad atrodas ſaule un neſkaitamas ſtahwu ſwaigſnes, ka ari tai reiſ peenàks laikmets, kad uſ tahs waldìs muhſchigs kluſums un aukſtums. Pehz wiſa ta, ko pee ziteem debeſs-kermeneem wehl tagad eewehrojam, muhſu ſemes agrakà pagahtne ir bijuſe ihſumâ ſekoſcha: eeſahkumâ greeſoſchàs gahſes maſas daḷa, tad ſchai maſai atdſeeſtot un ſawelkotees pamaſam no tahs atdalijàs un ſahka greeſtees ap ſcho maſu, t. i. ſauli, un ap ſawu aſi. Wehl wairak atdſiſdama ta nahza mineto balto un wehlak dſeltano ſwaigſchnu ſtadijàs. Pleki, lihdſigi tagadejeem ſaules plekeem, parahdijàs uſ wehl ſchkidràs kwehloſchàs wirſpuſes un teem wairojotees muhſu planets — ſeme — ſahka peenemt eeſarkanu krahſu un ar to ſahkàs nepaſtahwigàs gaitmas periode. Leeliſkas gahſes un wirulu (Schlacke) erupzijas ſchinì laikmetâ beeſchi ſadragaja wehl plahno ſemes garoſu, kurai augot un beeſakai paleekot ſche nemeeri pamaſam aprima. Beidſot ſeme bija tik tahlu atdſiſuſe, ka uſ tahs wareja paſtahwet uhdens ſchkidruma weidâ, kurâ tad, kà domajams, attihſtijàs iſ neorganiſkàm weelam pirmà, weenkahrſchà organiſkà dſihwiba. X.

ar Kanoschakds wahrdds. No skatuwes muhs spehj [illegible]ähdt weenigi dsihwes un juhtu pateesiba, spehj [illegible]nat interesi un lihdsjuschanu weenigi pateesi, dabigi [illegible]lwēki. Allunana lugā schihs pateesibas neatrodam. Wisi personas — weenkahrschi lautini — runā pa[illegible]ju nedabigu walodu, tahdu, kahdu mehdſ runat [illegible] pihletu romanu waroni jeb jauni skuki, kuŗeem [illegible]tahds mihlestibas dsejneeks ar sawām perscham sa[illegible]is galwu. Leetas, kahdas sche teek preekschā [illegible]ests, ari nekad un nekur naw notikuschas un ne[illegible]ohtiz, tadēk ka tahs ir pret zilweka dabu un prahtu. [illegible] luga grib tehlot tautas dsihwi, bet ta dod tik [illegible] dsihwes karikaturu. Weenigais daudſ maſ is[illegible]ēs tips ir wezais Labrenzis, kurā parahdas rakſt[illegible] nenoleedsamās humoristigās un satiriskās dah[illegible]mas. Dubura kgs scho tipu tehloja teizami un [illegible]ēda pee publikas peekrischanu. Wispahrigi publika [illegible] peewiltees zaur eepihtajeem „tautiskeem" skateem [illegible]alinsch, Lihgo swehtki u. t. t.) un tautas dseesmam. [illegible] schahdu tautas dseesmu isleetoschanu tik ne[illegible]eem un triwialeem efekteem nopeetni japretojas. [illegible]ēdēr tahs mums jo dsihwak sika sajust leelo star[illegible] starp ihstu un neihstu mahksliu, starp pateesibu un meleem. Israhde noritinajās apmeerinajoschi un [illegible]ēdzēji mehginaja pehz eespehjas pahrlabot to, ko [illegible]ēhneeks noseedsees.

Rigas Wahzu teatris. Kahdas nedelas atpakal norahdijām uſ schejeenes Wahzu teatri pirmo reiſ israhditām eewehrojamakām skatu lugām. Scho reiſ ihsumā apskatisim, ko Wahzu teatris lihdſ schim [illegible]ustā, operā saweem apmekletajeem jaunu un eewehrojamu pasneedsis. Rets atgadijeens bija Webera „Freischütza" 300. jubilejas israhde 21. sept. To [illegible]ēvēdija direktora Martersteig kga sazerets prologs un [illegible]ēschas dsihwoschas bildes iſ Webera pasihstamām operam. Webera skaistās, iſ ihsta skanu dsejneeka [illegible]ēdwēſeles pluhstoschās meldijas ari trihsſimto reiſ no schejeenes skatuwes atskanedamas atstahja dsiſu [illegible]espaidu pee katra klasisku musiku mihlojoscha klausitaja. Freischütz ir ihsti tautiska opera; Webers [illegible]ani skanās isteiz wisu to, ko Wahzu tauta juht un [illegible]ēda mihko. Sewischki daudſ poesijas un ihsti wahzisku dsiſtjuhtibas Webers eelizis abās jaunawās, Agatē un Annindā. Pirmā no tahm ir ihsts Wahzu jaunekles ideals, kurā parahdas schihs tau[illegible]ēs dwehſeles un juhtu dsiſums. Kā pretſwaru [illegible]ēri tahs nopeetnibu un idealismu tas radijis otru, [illegible]ēnu, naiwu dabas meiteni. Webera musika ir [illegible]ēzu romantisma periodes auglis un tani parah[illegible]ēda wisa schi laikmeta sapnojoschā ilgoschanās un [illegible]ēgrembdeschanās teiku walsti. Tani atrodam ari ta [illegible]ēta dabas mihlestibu un dsirdot jautrās medineeku [illegible]ēdzēnas un waldhorna skanas garā redsam Wahzi[illegible]ēos meschus un kalnajus.

[illegible]ēk sowadi pret schihm meera un harmonijas pil[illegible] skanam isklausas mnhsu laiku dramatiskā mu[illegible]ka ar sawām greesoschām dissonanzem un ahtri [illegible]ēstoscho ritmiku. Schinī musikā isskan muhsu laik[illegible]ēta nemeerigā, ustraukta dwehſele, ta ahtri un ne[illegible]ēnadi pukstoschā sirds. Schis laikmets wairs ne[illegible]ēpazīst meerigu, netrauzetu mahkslias baudischanu, [illegible] skaistuma kultu; ta nemeerigais un neapmeeri[illegible]ēnajamais gars dsenas pehz ziteem idealeem, pehz [illegible]ēateesibas un taisnibas, tiklab mahksliā kā dsihwē. Skaistumu muhsu laiku kritika wairs neatzist kā [illegible]ēmahkslias weenigo mehrki, nedſ ari mahksliu paschu [illegible]ēt kaut ko no laika idejam neatkarigu. Zilwekam [illegible]ēm saweem gara un fisiskeem spehkeem jadsenas [illegible]ēweenigi pehz ta, kas pateefs un labs. Schi zen[illegible]ēschanās pehz pateesibas finamās robeschās parahdas [illegible]ēari jaunlaiku dramatiskajā musikā — operā, jo mu[illegible]ēsika scheit wairs naw mehrkis, kā agrak, bet pirmā [illegible]ēkārtā lihdſeklis preeksch juhtu un dramatisku situaziju [illegible]ēatschloschanas. Pee schihs jaunlaiku musikas peeder ari Dohnu jaunā komponista Aug. Enna's opera „Die Hexe", kuru komponista klahtbuhtnē pirmo reiſ israh[illegible]ēdija 1. oktobri. Enna schinī sawā pirmajā leelā [illegible]ēaschojumā israhdas par ihstu meisteru instrumenta[illegible]ēzijā un war redset, ka tas pamatigi studejis scho [illegible]ēsaunā laikā tik leeliski isplaukuscho musikas saru [illegible]ēsibu. Lai gan schinī operā neatrodam neka se[illegible]ēwēki jauna un originela, ta tomēr ir bagata tik[illegible]ēlab strouji dramatiskeem skateem, kā ari patihkamām, [illegible]ēsihti liriskām meldijam. Sewischki skaistas ir Almu[illegible]ēnas dseesmina „Es waren zwei Königskinder" un [illegible]ēwehrpeju dseesma, kura ari klaweeru apstrahdajumā [illegible]ēsoi labi isklausas un waram katram musikas mihlo[illegible]ēajam eewehlet ar tahm eepasihtees. Jaunā kompo[illegible]ēista pirmais mehginajums isdewees lainigi un lee[illegible]ēzina no eewehrojamām dramatiskām dahwanam, tā [illegible]ēka turpmak no ta waram zeret tik labako. P. M.

Kā mums sino, tad swehtdeen, 17. oktobri pee mums Rigā, Wahzu Amatneeku beedribā, weesoschotees Adolfs Allunana kgs. Israhdischot lihdſ schim tikai weenu reiſi Rigā (25. dezembri 1891. g.) [illegible]ēdſeto Allunana kga original-lugu „Wisi mani radi [illegible]ēaud." Pats autors israhdis teesas sulaini Fukſi.

Rigas pasta kantori par zensoru eezelts titular [illegible]ēadomneeks Bers.

Lauschu tehjnizu rehkins par 1893. gada [illegible]ēseptembri.

Eenehmumi:

1) Tehjnizā Nr. 1 pahrdotas 44,445 markas par 1 kap. gabalā . . . 444 rbl. 45 kap.
2) Tehjnizā Nr. 2 pahrdotas 26,776 markas par 1 kap. gabalā . . . 267 „ 76 „

Kopā 712 rbl. 21 kap.

Isdewumi:

1) 150 mahrz. tehjas par 1 rbl. 40 k. mahrz. (ar 10% rabata) pehz K. un S. Popowu magasinas rehkineem 189 rbl.
2) 38 pudi zukura par 7 r. 40 k. pudā pehz Menzendorfa firmas rehkineem 281 „ 20 „
3) Alga kaseereem un apkalpotajeem (10 personas) . . . . . 210 „ — „
4) Inwentara papildinajumi . . . 6 „ 1 „
5) Daschadi isdewumi (petroleja, seepes, soda u. t. t.) pehz kaseeru rehk. 5 „ 89 „

Kopā 692 rbl. 10 kap.

Septembra mehnesi eenehmumu wairak par isdewumeem . . . . 20 rbl 11 kap.
1893. gada 1. septembri palika 2354 „ 83 „

Uſ 1893. g. 1. oktobri paleek 2374 rbl. 94 kap.

N. E. Kramera weetā: K. Amatneeks.

Gertrudes draudses mahzitajs Gustaws Arnolds Friedrichs Hilde sestdeen, 2. oktobri pehz gruhtas slimibas nomiris. Nelaikis bija dsimis 25. julijā 1826. gadā Unurgā un sawu isglihtibu baudijis Rigas gubernas gimnasijā un wehlak Jurjewas uniwersitatē, kur winsch 1845. g. eerakstijās par teologijas studentu. Teologijas studiju beidsis, winsch wairak gadus bija par mahjskolotaju lihdſ kamēr 8. aprilī 1858. gadā winu eeweda un eeswehtija par Doma basnizas nedelas spredikotaju. 1865. g. Hilde tika eeweſts tahdā pat weetā pee Petera basnizas un 1868. g. winu eewehleja par pehzpusdeenas spredikotaju Domā. 1870. g. nelaikis tika eezelts par Gertrudes draudses mahzitaju, kurā weetā tas palika lihdſ pat sawa muhscha beigam. No 1870.—1883. g. Hilde apkopa tiklab Gertrudes Latweeschu kā ari Wahzu draudſi un no 1883. g., kurā abas draudses tika dalitas, wairs tikai Wahzu draudſi. 1876. g. nelaiki eezehla par Rigas pilsehtas konsistorijas garigo aseſoru, kurā amatā tas sabija lihdſ schihs konsistorijas atzelschanai.

Tschikagas pasaules isstahdē ari Ridseneekam A. K. Freiberga kgam (firma: „August Lyra") peeschkirta goda alga. (W. W.)

Peepescha nahwe. 2. oktobri semneeka Karla Motera dsihwokli, Romanowa eelā Nr. 71. peepeschi nomira tur nonahkuschais 50 gadus wezais Jelgawas maspilsonis Karlis Kühns. Wina lihki usschkehrdis.

Nahwiga eewainoschana. 30. septembra wakara isnahza semneeki Antons Laguschkins un Omsrijs Stambulniks iſ Upites restorazijas uſ leelo Maskawas eelu un sanahza tur weens ar otru kildā, pee kam pehdejais pirmo ar nasi eewainoja sahnds. Laguschkinu noweda slimnizā, kur tas tani paschā nakti nomira.

Usdabuta sahdsiba. Naktī uſ 1. oktobri isſaga iſ Daugawas pee balasta damba, wefelu plostu brusu, apmehram 200 rbl. wehrtibā. Tas peedereja Kreewu kugam „Jupiter". Nodalas usraugs Gulbis, kuram bija ustizeta ismekleschana schinī leetā, atrada daschadās weetās pee schi plosta peederigās brusas, 90 rbl. wehrtibā un usdabuja 4 saglus. Ismekleschanu turpina. (R. P. P. A.)

Teesu leetu nodala.

Jaut.: „Waj saimneekam ir teesiba, kalpam aisturet no lones par to deenu, kad winsch ir gahjis maksat sawas pagasta nodewas?"

Atb.: Nodokku maksaschana ir no walsts likumeem pawehleta un preeksch walsts usureschanas nepeezeeschama. Tamdēk nodokku maksaschana katram jaweizina un tai nedrikst likt schkehrschkus preekschā. Tapat kā saimneekam naw teesiba, leegt saweem strahdneekeem luhgt Deewu mahjās un buht klaht pee Deewkalposchanas basnizās (Widſ. semn. lik. 380. pants), tā wineem ari naw teesiba, apgruhtinat kalpeem winu peenahkumu ispildischanu pret walsti. Saimneeks, kalpu nemdams, jau sinaja, ka tam jamaksā nodokli, un tahdā wihsē peenehma winu lihdſ ar peenahkumu, pazeest tos masos trauzejumus, kas iszelas zaur nodokku maksaschanu. — Tā tad saimneekam naw teesibas atwilkt kalpam no lones par to deenu, kad tas ir gahjis maksat sawus nodokkus.

Jaut.: „Waj ar weenu no suhdsetaja usdotu leezineeku peeteek, lai waretu kahdu nosodit? Un waj apwainotais pehz tam war scho leezineeku suhdset?"

Atb.: Pee jaunām teesam nemaſ naw noteikts leezineeku skaits, zik lai buhtu wajadsigs leezineeku preeksch sinamā apstakla peerahdischanas. Teesa war atsit apstakli par nepeerahditu, lai gan wairak leezineeki par to sawu leezibu nodewuschi, un ta war atsit leetu par peerahditu ari ar weenu paschu leezineeku. Teesai pehz sirdsapsinas jaapsweer leezineeku isteikumi, un tamdēk wina war daudseem netizet, un weenam tizet. Tā tad ar weenu leezineeku pilnigi peeteek, ja teesa tam tikai tiz. Leezineeku war tikai suhdset par wiltigu leezibu, ja tas ir wiltigi leezinajis un ja to war peerahdit. Nekahdu zitadu suhdsibu newar pret leezineeku zelt.

Par sahdsibu. Sihmans Osols apsuhdseja Mikeli Strasdu pee Skultes pag. teesas, ka pehdejais issadsis iſ wina pagraba 4 puhrus kartupeku un luhdsa sodit wainigo par sagschanu un samaksat kartupeku wehrtibu ar 8 rubl. Strasds par wainigu neatsinās, bet issazija, ka kartupelus pirzis Dunte no Petera Linmehra. Leezineeks Jehkabs Zipuls apleezinaja: winsch bijis klaht, kad tikuschi salihdsinati Osola kartupeli ar pee Strasda atrasteem kartupeleem, — kartupeli bijuschi uſ matu weenadi; Strasds esot isteizees, ka winsch nesinot, kur wina seewa kartupelus nehmusi. — Leezineeks Peters Legsdinsch — uſ Osola usaizinajumu, winsch, kā pagasta preekschneeks, esot salidsinajis Osola kartupelus ar pee Strasda atrasteem kartupeleem, kuri pilnigi weenadi bijuschi; Strasds sazijis, ka winsch kartupelus Limbaschds pirzis. — Osols luhdsa, Peteri Linmehri kā leezineeku atraidit, jo tas esot Strasda seewas brahlis — tā tad wainigā tuws radineeks; pag. teesa eewehroja Osola luhgumu.

Skultes pag. teesa, eewehrodama faktus: 1) ka Strasds sawos isteikumos par kartupeku dabuschanu tiklab leezineeku klahtbuhtnē, kā ari pee teesas, katru reiſ sawadaki isteizees, zaur ko skaidri nojehdsams, ka winsch kartupelus netaisnā zelā eemantojis, 2) ka pehz leezineeku apleezinaschanas Osola kartupeli pilnigi weenadi bijuschi ar pee Strasda atrasteem kartupeleem, kadēk nospreeda: „Strasds sodams ar 10 rihkschu zirteeneem un beſ tam winam jasamaksā par labu Osolam 8 rbl. un leezineekeem Zipulam un Legsdinam, katram 1 rbl."

Sawā apellazijas suhdsibā Strasds norahdija, ka, ja Osols apswehreschot, ka pee wina atrastee kartupeli peederot Osolam, tad winsch atsihschotees par wainigu. Rigas I. eezirkna Semneeku Wirsteesas sehdē 15. septembri sch. g. abi prahwneeki darija teesai sinamu, ka wini esot ar labu islihguschi tai sinā, ka Strasds maksaschot Osolam 4 rbl. 50 kap. un Osols Strasdam kriminal-sodu atlaischot, uſ kam teesas presidents isskaidroja, ka wini war meeru lihgt tikai ziwil-dakā, neba kriminal-dakā, kurā ir runa par sahdsibu. Pehz ¼ stundas gara starpbrihscha atskaneja spreedums: „Apstiprinat pag. teesas spreedumu, isnemot ziwil-daku, kur Strasdam jamaksā Osolam par labu tikai 4 rbl. 50 kap., atteezotees uſ meera lihgumu." Kr. Virszemneeks.

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtitas schahdas jaunas grahmatas:

1) Iſ „Sprantschu laikeem" (Ut de Franzosentid'. Ne lustige Geschicht von Fritz Reuter.) Latwiski no F. Wittandta. Jelgawā, H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibā 1893.

2) Nauda. Behdu luga 5 zehleends. Purinu Klawa sazereta. Jelgawā 1893. H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibā.

3) Mahzibas-wehstules (I., II., III., IV., V. un VI. burtniza) par Kreewu walodu preeksch paschmahzischanās pehz Tussena-Langenscheidta metodes no profesora Wasjemonowa un Dr. Th. Helmhorsta. J. Drawneeka isdotas. H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibā, Jelgawā.

4) Sieslack'a Kursemes un Widsemes Laika grahmata 1894. gadam. H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibā, Jelgawā.

5) Konwersazijas wahrdniza. Ar daudſ mahzitu Latweeschu palidsibu H. J. Drawneeka isdota. Jelgawā, 1893. g. H. J. Drawin-Drawneeka apgahdibā. 21. burtniza. — Jautajumi — Kahrtas teesiba.

„Austruma" 10. burtnizai saturs schahds: 1) Dnhmi. Pehz J. S. Turgenewa „Дымъ" no Portu Kahrla. 2) Dsejols. Pehz Heines tulkojis Dischenajo Bernhards. 3) Par seeweeschu dabu un audsinaschanu. No Teodora. 4) Nepee-ejameem seeweescheem. No A. Sauleeta. 5) Zelmi un atwases. Igaunu rakstneeka Eduarda Wildes stahsts. L. Rujeneescha pahrtulkots. (Beigums.) 6) Behrna dwehsele. Pehz prof. Preiera. No Kewelneeku Pawula. (Beigums.) 7) Dseguse un Gailis. Krilowa pasaka no Fr. Ad. 5) Pehz gruhtas kaweschanās. Stahsts iſ tautas jaunlaiku dsihwes. No Melbarschu Wairona. 9) Auga meschā daila leepa. Leischu daina, latwiski no Bideru Jura. 10) Amerikas demokratija. Pehz prof. Iwanukowa raksta „Американская демократія". (Beigums.) 11) Pasaules isstahde Tschikagā. No M. Kluſſina. 12) Pehrles un asaras. No Maigona. 13) Kahds wahrdinsch par Norwegijas skolam. No J. S. 15) Luhgschana. Pehz J. M. Libakowa. No Kulmasteescha. 15) Sihkumi.

„Semkopja" 10. burtnizas saturs: 1) Par arschanu rudeni. No Kl. 2) Waj ir eespehjams istikt beſ kuhtsmehsleem laukkopibā? No J. Masweršischa. 3) Par teoriju un praktiku laukſaimneezibā. No E. J. 4) Par lokkopibu. No Tahlumneeka. 5) Atskats uſ Kursemes bischkopibas beedribas isrihkoto isstahdi. No L. T. (Beigums.) 6) Daschadas sinas. 7) Iſ beedribu dsihwes. 8) Atbildes uſ jautajumeem. 9) Tirdsneeziba. 10) Wehstulneeks.

Kuqneeziba.

Twaikonis „Deutschland" (kapt. J. H. Steffens), kursch sestdeen, 2. oktobri, no Rigas dewās uſ Libeku, pirmdeen, 4. okt., ap pusdeenu, nonahza Trawemindē.

Twaikonis „Olga" (kapt. E. Pfeiffers), kursch sestdeen, 2. oktobri, atstahja Rigu, dodamees zelā uſ Stetinu, pirmdeen, 4. okt, rihtā, aissneedsis Swinemindi.

Lihdſ 6. oktobrim 1893. g. Rigā atnahkuschi 1290 kuģi un isgahjuschi 1269 kuģi.

Iſ muhsu weesigās sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 10. oktobri sch. g.: „Luisa Miller". Behdu luga 5 zehl. no Fridricha Schillera. Latwiski no Seemeeschu Marijas. Sahkums pulkſ. 7 wakarā.

Walesas wehstules.

Zeen. korespondentus laipni luhdsam par eewehrojamakeem atgadijeeneem mums tuhlin pehz to notikschanas paziņot un newis pehz daschām nedelam waſ pat mehneschā, kā tas daschu reiſ atgadas. Tahdi tad noteek, ka dascha laba, zitadi warbūt gluschi deriga korespondenze teek eewietota papiru kurwī.

N — y. Dsejols „Ar deewu" arbeewas dodams un isgodamees pehz saweem ziteem nederigajeem brahleem eeschmauza papiru kurwī.

M . . deram. Rakſts „Muhsu beedribas" preeksch „Mahjas Weesa" pahrak nederigs.

H. J. Kak. Eesuhtitee rakſti un mihklas naw isleetojami.

J. H. deram W. Dr . . ōš. Juhsu „domu graudinus" un „joksu" newaram isleetot.

. l . — Karlowā. Tā ka Jubs sawu sinojumu reiſē ar „M. W." ari esset eesuhtijuschi kahdam zitam laikrakstam, tad Juhsu sinojums wairs netiks eespeests, sewischki eewehrojot wehl to, ka tas jau stipri nosebojees.

Pasarinam — Ufā. Mahzitajs B. kgs. jau kahdas nedelas Slatoustā.

D. Je—ram — Kostromas gub. Jaunās dseesmu grahmatas makſā 1 rbl. 30 kap., 1 rbl. 80 kap., 2 rbl., 2 rbl. 80 kap., 5 rbl. un 7 rbl. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 10. oktobri 1893. g.

Jahna basnizā	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Treu.
Gertrudes basnizā	„	9	„	A. Walters.
Jesus basnizā	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizā	„	9	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	½9	„	Fromms.
Pahwila basnizā	„	½9	„	Treu.
Lutera basnizā	„	½9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigā, 6. oktobri 1893. g.

Zenas schahdas:

Rudſi, 120 mahrz. fm., makſā 68—70 kap. pudā.

Kweeschi, Kreewu, 125/6 mahrz. fm., 86 kap. pudā; 129 mahrz. fm., 91 kap. pudā.

Meeschi, schahweti, 100 mahrz. fm., 74 kap. pudā; Kursemes 69 kap. pudā; Kreewu, pehz labuma, 57—65 kap. pudā.

Aufas, Kreewu, 67—68 kap. pudā; Kreewu, labakās sortes, 70—80 kap.; schahwetas aufas uſ weetas (Rigā) 66 kap. pudā.

Linsehklas, brahka, 87½%, makſā uſ weetas (Rigā) 142 kap. pudā; stepju sehklas, 87½%, 146 kap. pudā.

Kanepes makſā 120 kap. pudā.

Naudas papiru zenas.

Peterburgā, 7. oktobri 1893.

	Pirzeji.	Pahrd.
Pusimperiali par gab., jaunee	7,65	7,68
Muitas kuponi par 100 rbl. seltā	153	153¾
5% bankbiletes 1. islaidums no 1860. g. . .	102½	102⅝
5% „ 2. „ „ 1861. g. . .	102½	102⅝
6% selta rente no 1883. g.	155½	156½
5% „ „ „ 1884. g.	162	163
3% selta aisnehmums no 1891. g.	—	—
5% Austruma aisnehm. no 1878. g à 1000 rbl.	100½	101
5% „ „ „ 1879. g. à 1000 rbl.	101½	101⅝
5% premiju aisnehm. I. islaid. no 1864. g. .	239	240
5% „ „ II. „ „ 1866. g. .	216	217
5% muischn. agrarbank. prem. lihlu sihmes .	192	193
5% walsts dselszelu rente	—	103
4% eelschsemes aisnehm. (1887.)	93	93½
4% Kreewu kons. dselsez. aisn.	148¾	—
4½% Kreew. semes kred. lihlu-sihmes . .	155	156
5% Peterb. pilsf. oblig.	100½	100⅝
5½% Odes. pilsf. obligazijas	100½	101½
5% Harkowas agrar lihlu sihmes	99½	99½
5% Wilnas „ „ „	99½	100
Peterb. Diskonto bankas akz.	469	471
Rigas kom. bankas akz.	312½	—

Berlines birscha.

19. (7.) okt. 1893.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	211 80*)	211 55
„ 100 rbl. uſ okt. beigam	211 75	211 50
„ 100 rbl. uſ now. beigam	212 —	211 75

*) 1 walsts-marka = 47,21 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: meeriga.

No ahrsemem.

Wahzija. Par Kreewu-Wahzu tirdsneezibas sarunam, no kuru isnahkumeem daudſ kas tiklab preeksch weenas, kā ari otras walsts atkaras — atklahtibā tiklab kā nekas naw dsirdams, tadēk ka sarunas teek zeeschi turetas apslehptas, bet wispahrigi domā un peenem, ka tahs, eewehrojot milsigo materialu ween jau, wilkschotees droschi ween ilgaku laiku, wismaſ wairak nedeku. Leelgruntneeki wehl arweenu wiswisadi nopuhlas isjaukt tirdsneezibas lihguma noslehgschanu, iseedami no ta prinzipa, ka katrs galu galā pats sew tomēr wistuwakais, pawisam aismirsdami, kahds posts wispahrigi Wahzijai zelas no muitas kara, ja nenoslēdſ nekahda tirdsneezibas lihguma. Lai tikai kahdi nebūt waretu issaukt tirdsneezibas lihguma noslehgschanu, tad leelgruntneeki notura daschadas sapulzes, kurās pretojas tirdsneezibas lihguma noslehgschanai ar Kreewiju, pastahwigi dseedadami wezu wezo pasihstamo dseesmu, ka muitas paseminaschana uſ eewedamo Kreewu labibu tihri waj gluschi ispostot Wahzijas semkopibu. Tā nesen Halles pilsehtā kahdā sapulzē, pee kuras nehma dalibu ari firsta Bismarka dehls grafs Herberts Bismarks, nospreeda luhgt, ne tikween wisas Wahzu waldibas, bet ari walsts saeimu (tautas weetneeku namu), lai glahbjot Wahzijas semkopibu no posta un pretojotees muitas paseminaschanai uſ Kreewu labibu. Ne tikween paschi leelgruntneeki issaka pretestibu pret tirdsneezibas lihgumu un muitas paseminaschanu, bet skubina uſ to ari semneekus — un newar leegt, ka schahda leelgruntneeku agitazija semneeku starpā pret waldibu buhtu gluschi beſ sekmem; tā Buttenheimā kahda semneeku sapulze aismirsdama, ka paschai no augstajām labibas muitam neatlez nekāds labums, tā sakot, leelkungu labā taisijuse schahdu spreedumu: Mehs semneeki issakam sawu pretestibu pret tirdsneezibas lihgumu ar Kreewiju, jo tas isposta Wahzu semkopibu. Mehs issakam waldibai neustizibu un pagehram, lai atlaisch tahdu walsts kanzleru, kuram nerūp semkopiba un kas to grib galigi ispostit. Te nu mums ir spihdoschs peemērs, ka zilweks daschu reiſ pats nesina ko tas dara un nesajēdſ sawa labuma. — Firsts Bismarks, kā „Münch. Allg. Ztg." sino, jau tik tahlu atspirdsis, ka warot pa paradumam jau pastaigatees. Kā leezibu par firsta labo atwesetoschanās stahwokli warot ari eeskatit to, ka profesors Schweningers usnehmis 8—10 deenu ilgu atpuhschanās zelojumu.

Danija. Winu Majestates Keisars un Keisareene, Keisariskās Augstibas Leelknass Tronaman-

teneeks, Leelkuaseene Ksenija, Danu kronaprinzis Waldemars un Anglu prinzese Mod (Maud) ar pawadonibu dewàs uf kugu buhwetawu, kur taisa jaunu keisarisku kugi „Standart". Pehz andru likschanas (Kiellegung) Wina Majestate Keisars un Keisariskàs Augstibas Leelkuass Kronamantneeks un Leelkuass Michails ar pawadonibu dewàs uf Frantschu kara kugi „Isly", kursch ostà bija ismetis enkuri un rotajees karogeem. „Polarnaja Swesda" un kara kugi „Isly" un „Sourcouf" sweizinaja ar 30 leelgabalu schahweeneem. Wina Majestate Keisars apsweizinajees ar uf „Isly" esoscheem Frantschu suhtneezibas lozekleem, kuga komandantu un wirsneekeem, pamatigi apskatija kugi un usteiza modernà kuga krahschno eetaisi. Wina Majestate Keisars uf „Isly" palika 25 minutes. Kad Wina Majestate Keisars no „Isly" nobrauza, tad uf Wina Majestates sewischku pawehli apsweiza Frantschu kugus ar 30 leelgabalu schahweeneem. Pulkst. puszetschetrôs pehz pusd. Augstà Keisara Gimene ar Augsteem Radeem atgreesàs uf Fredensborgu.

Franzija. Gaidità deena Frantscheem peenahkuse, Kreewijas juhrneeki weesojas Franzijà. Wispahrigi semê walda preeks un lihgsmiba par patihkamo weesu atbraukschanu. Lai gan Kreewu juhrneeku weesoschanàs pa dalai usskatama kà pretwisite — atbilde uf Kronschtates swehtkeem, tad tomèr ta wisai pasaulei gaischi leezina, ka starp Franziju un Kreewiju pastàw stipras saites, jebschu starp abàm walstim ar nepastahwetu nekahda rakstita lihguma. Ko palids wisi rakstiti lihgumi, ja teem truhkst stipra pamata un tee warbùt tikai mahtsligi panahkti un noslehgti, tà sakot bes saimneeka — tautu sinas, par kahdu leelakâ waj masakâ mehrâ usskatams Wahzu-Italijas lihgums — ne tirdsneezibas, bet politiskais. Frantschus un Kreewus turpreti weenu otram tuwina kopejas intereses; wisi tagadejee apstakli, tà sakot, schahs abas leelàs un warenàs tautas speestin speesch apkamptees un wisam, lai nahktu kas nahkdams kopigi un weenoteem spehkeem pretim zihnitees. Franzijai, skatotees uf trijbeedribu un tahs rihkoschanos, bija jajuhtas kà weentulei. Tagad tas zitadi; tagad tai stiprs beedrs — un tapèz ari Frantscheem ir tà it kà no to kruhtim tiktu nonemts breesmigs slogs, tee juhtas atweeglinati un tahdi mums ari saprotamas Frantschu tautas gawiles par Kreewu eskadras eebraukschanu Frantschu uhdenôs — Tulonâ, kur 13. (1.) oktobri, ap plkst. 1 pusdeenà peebrauza Kreewu admirals Awelans ar pawadonibu. Gierss, pawadits no Swetschina un Behra, Tulonas un Marselas konsuteem, kà ari Kreewu schurnalisteem, brauza ar kugi „Davoust" Kreewu eskadrai preti. Uf kuga „Davoust" ari atradàs kapteins Mareschals un Woalans, bijuschais juhrleetu pahrsinis Peterburgâ. Ap plkst. 9, juhdses 12 no reidas, Gierss un Frantschu wirsneeki dewàs uf brunu kuga „Nikolai I.". Gierss stahdija preekschà Frantschu wirsneekus. Mareschals sazija uf Awelanu, ka Frantschu juhrleetu ministrs winam usdewis apsweizinat admirali waldibas wahrdà, pee tam peesihmedams, ka admirali (Awelanu) neapsweizinot ween Frantschu marina, bet wisa Frantschu tauta, ka to admirals pats drihs ween redseschot. Awelans sirsnigi pateizàs un draudsigi sarunajàs ar Woalanu. Kreewu eskadra uf Tulonas arsenalu brauza gar Frantschu kugeem, kuri bija nostahjuschees 4 rindàs. Frantschu juhrneeki, nesskaitams pulks lauschu un laiwineeki apsweizinaja Kreewu kugus skaleem sauzeeneem: Lai dsihwo Kreewija, lai dsihwo Franzija. Admirals ar Frantschu un Kreewu wirsneekeem dewàs uf juhrleetu ministru, kuram winsch sazija: Es negribu no Jums schkirtees, nesazijis tos wahrdus, kuri miht katra Kreewa sirdî: „Lai dsihwo Franzija". Daudz munizipal-padomes, beedribas un wirsneeki aissuhtijuschi admiralim Awelanam laimes wehleschanas adreses uf Tulonu. Daudz pilsehtàs ispuschkotas waldibas un priwat-mahjas karogeem un iluminetas. Awelanam, sawa schtaba wirsneeku pawadibà, malà iskahpjot un ar ostas komandantu un augstakeem wirsneekeem apsweizinotees rihbeja leelgabala schahweeni, atskaneja basnizu swani, musika spehleja Kreewu tautas himni un milsigee lauschu bari nemitedamees sauza: „Lai dsihwo Kreewija!" Tulonas nami un wisas eelas bija krahschni ispuschkotas un pilsehta no sweschineekeem kà pahrpluhdinata. Laikraksti jaukâ weenprahtibà ussauz Kreewu juhrneekeem sirsnigu „sweiki" un aisrahda uf swehtku meera raksturu — dabu. „Soleil" saka: Franzijas un Kreewijas sabeedriba ir pateesiga, pastahwiga un meermihliga. „Figaro" isskaidro, ka Kreewu juhrneeki esot meera nesèji un „Journal de Debats" raksta: Swehtki, kurus mehs isrihkojam, sinamàm walstim gan warbùt nepatiks, bet tee tomèr newar neweenai no tahm sagahdat nemeeru. — Leels skaits telegrammu peenàk admiralim Awelanam un Tulonas mèram, kuràs issazita leela peekrischana Franzijas sabeedribai ar Kreewiju. Kreewu un Frantschu juhras wirsneeki is Kopenhagenas telegrafeja: Mehs dseram uf muhsu beedru weselibu Tulonà. Ar wahrdu sakot Kreewu juhrneeku apsweikschana, goda parahdijumi, preeksch teem isrihkotàs balles ꝛc. ir leelisti. Kreewu juhrneeki, kà jau sinams, apzeemos ari zitas pilsehtas. 17. (5.) oktobra rihtà, plkst. 9 un 20 min. admirals un wina wirsneeki eebrauza Parisê. Kad Kreewu wirsneeki ratôs aisbrauza no dselsszela stazijas, eedsihwotaji winus apsweiza jausmigeem skaleem gawilu sauzeeneem: „Lai dsihwo Kreewija, lai dsihwo Franzija!" lakatus wehzinadami is logeem. Kreewu wirsneeki, ratôs kahjàs stahwedami, atbildeja: „Lai dsihwo Franzija!" Lauschu bars, kahds bija ap dselsszela staziju sapulzejees, bija ap 100,000 galwu leels. Polizijai bija leelas puhles, isgahdat rateem zelu. Ne wismasakà nekahrtiba netrauzeja swinigo sanemschanu. Wisi laikraksti juhsmigi apsweiz muhsu weesus. „Figaro" saka: „Parise sagahdàs Kreewu wirsneekeem tahdu sanemschanu, kahdu tee nekur zitur neatradis; wisu sirdis pukst weenprahtibà, nowehledamas wineem labklahjibu un laimi!" Awise „Rappel" issakas, ka Frantschu-Kreewu sabeedriba peelihdsinoma prezibam, kas esot prahta un mihlestibas auglis. Kreewu juhrneeku usnemschanas skats 'pahrspèj pat katras zeribas; laiks ir skaists, publikas entusiasmus — jausmiba neismehrojama, eeschana pa bulwareem gandrisi waj gluschi ne-eespehjama. Namu logi un balkoni pahrpilditi laudim. Operas un karalaukumu isgresnoschana leeliska. Wisur kur ween Kreewi atklahti parahdas Frantschi, winus apsweiz gawiledami.

— Marschals Mak Mahons nomiris; komponists Scharls Fransoa Guno (Charles François Gounod) miris ar treeku.

Italija. 16. (4.) oktobrî ap pusdeenas laiku Anglu kara kugi, admirala Seimur'a (Seymour) wadibà eebrauza Tarantà. Angleem par godu isrihkoja swehtkus. Romas laikraksti isskaidro, ka Anglu eskadras eebraukschanai Tarantà ne-esot nekàds demonstratiws raksturs.

Telegramas.

Peterburgà, 6. okt. Peterburgas mahzibas eestahdes dabuja no Frantschu skoleneem milsigi daudz pastkahrschu ar sirsnigeem sweizinajumeem. To eewehrodams, tautas apgaismoschanas ministrs Deljanows telegrafiski luhdsa Frantschu tautas apgaismoschanas ministru issazit Frantschu skoleneem no Kreewu skolenu puses pateizibu. Telegrama beidsàs schahdeem wahrdeem: „Wisi luhdz Deewu, lai draudsibas un meera mihlestibas juhtas, kuras pilda Frantschu un Kreewu waldibu sirdis, ari eesaknotos abu tautu jaunàs paaudses sirdîs.

Peterburgà, 7. okt. Wina Majestate Keisars dahwajis 5000 rbl uf „Rusalkas" noslihkuscho gimenem (familijam).

Kopenhagenà, 18. (6.) okt. Keisara gimene schodeen aiszeloja no Fredensborgas. „Polarnaja Swesda" un „Osborne" pulksten 11 un 45 min. dewàs juhrâ.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildigee redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates. Dr. philos. P. Sàlitis.

Дозволено цензурою. — Рига, 7 октября 1893 г.

Sludinajumi.

Deenestmeita,
kas prot lopus kopt un ari weschu masgat, **meklê weetu.** Japeeteizas Rigà, Leelajà Aleksandra eelà Nr. 79, pee dwornika.

Gruntsgabals,
7 defetinu eestrahdatas, loti labas aramas semes, 1 jaunas Hollandeeschu wehja dsirnawas, lidz ar wisàm saimneezibas ehkam ir par peenehmigu zenu pahrdodams. Turpat itin tuwu muhra basnizas krogs, ar 1 defetinu semes, kas top ari pahrdots. Atrodas 12 werstes no Poneweschas, pasta leelzeła malà uf Wilkomiru. Japeeteizas Poneweschà, Kownas gub., Moriza konditorejà. 1

Lai 1894. gadam wajadsigàs
kantoru grahmatas
laikus apstelletu, to luhdz
Augusts Lyra,
papiru, rakstamu un sihmejamu leetu pahrdotawa **leelumà un masumà,** kantoru grahmatu un kuwertu fabrika.

Stipri un lehti
teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana sajanfa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, slonkaula u. t. t. Peldu eelà Nr. 17 (21), 2 tr. augstu sakiteti.

Seemeka
apdroschinaschanas beedriba.
Wisaugstaki apstiprinata 1872. gadà.
Pamata-kapitals 1,200,000 rbl.
lihdz ar eewehrojamu rezerves kapitalu.
Apdroschina
pret ugunsbreesmam
wisadu kustinamu un nekustinamu ihpaschumu, prezes, fabrikas u. t. t.
Agenti: Brahli Fraenkel,
leelajà Smilschu eelà № 17, Reppiena namà.
Telefons Nr. 13.

Labakàs
kaleju laktas
ar ragu un kalamu speerahki, tapat ari weenkahrschus un labakos skruhwstikus ar misina sobeem un laktas wisôs leelumôs peedahwà
J. Redlicha
wisuwezakà un pilnigakà
Anglu magasina.

Wihnu tirgotawa un schampanu fabrika
Universel
Grand Champagne.
sec, demi-sec, doux,
pehz Frantschu parauga (pudelês ruhdsis) pagatawots no
Ludw. A. Schweinfurtha,
Rigà, Grehzneeku (Sinder) un Marstal-eelu stuhrî.

Jaeger un beedra
wihnu pahrdotawa
(dibinata 1816. g.),
leelajâ Grehzineeku (Sinder) eelâ Nr. 30.
Leelâ iswehlê Kreewijas
un
ahrsemes wihni,
konjaks, rums, araks, schampanja u. t. t.
Noliktawas:
Jelgawà pee C. Torchiani (M. Klüssmann).
Leepajà pee J. N. Mamonow.

Rigas Latw. Amatn. Pal. beedr.
Krahschanas un Aisdoschanas kases bilanze
septembra beidsamajà d. 1893. g.
(1785 beedri. — Droschibas kapitals 105,986 rbl. 89 kap. — Elisabetes eelà Nr. 16.)

Aktiwà:	Rbl.	K.	Pasiwà:	Rbl.	K.
Kihlu aisdewu rehkins	683,650	73	Pamata kapitala rehkins	10,000	—
Aisdewumu rehkins pret galwn.	99,845	06	Rezerwas kapitala rehkins	28,833	65
Pamata kapitals walsts bankà	10,125	—	Dalibnaudas rehkins	67,153	24
Kases rehkins (skaidrà naudà)	2,743	49	Noguldijumu rehkins	744,917	78
Inwentara rehkins	3,525	47	Daschadu eenehmumu rehkins	81,763	37
II. sawstarpejà kredit bankà uf tekoscha rehkina	208	44	Prozentu rehkins	30,953	44
Daschadu isdewumu rehkins	34,525	17	Diwidenda rehkins	1,781	16
Wehrtspapiru rehkins	9,175	—	Pahrejoschs rehkins	1,859	65
Algu rehkins	3,581	35	Rakstischanas rehkins	1,208	77
Sihku isdewumu rehkins	2,870	43			
Imobiliju rehkins	117,150	59			
Imobiliju ihru rehkins	1,070	33			
	Rbl. 968,471	06		Rbl. 968,471	06

Kase maksà par noguldijumeem $5\frac{1}{2}\%$ par gadu; par aisdewumeem nem 7% par gadu; pret droscheem wehrtspapireem 1% masak.

Kases darba laiks ir katru deenu no pulkst. 10 lihdz 2 pehz pusd., isnemot nedelas swehtdeenas, basnizas un walsts-swehtkus. Aisdewumu peeprasijumi, kuri lihdz pulkst. $\frac{1}{2}$12 preeksch pusd. pee darba wedeja peeteikti, teek taï pascha deenà ispildîti.

Wisi noguldijumi un eemaksajumi schaï kasê ir atswabinati no krona prozenta nodokleem.

Rigà, oktobra 1. d. 1893. g. Direkzija. — Rewisijas komisija.

Otrà Rigas krahj-aisdewu beedr.
(Rigà, Rigas Latweeschu Beedribas namà.)
Bilanze
30. septembri 1893.

Debet.	rbl.	kp.	Kredit.	rbl.	kp.
Kase	2,526	40	Beedru dalibas nauda	57,897	16
Aisdewumi pret kihlàm	88,460	—	Noguldijumi	363,040	81
Tek. rehk. zitâs bankâs	200	—	Augstu augli	5,204	74
Aisdewumi pret galw.	356,376	—	Rentes	25,533	40
(Kantora) Sihki isdew.	3,132	75	Sihki eenehmumi	1,274	32
Inwentars	905	50	Rezerwas kapitals	2,028	22
Wehrtspapiru konto	3,378	—			
	454,978	65		454,978	65

Beedriba maksà par noguldijumeeem no 5 lihdz $5\frac{1}{2}\%$ gadà, un nem par aisdewumeem 1) pret wehrtspapireem no $5\frac{1}{2}$ lihdz 6% gadà, 2) pret obligazijam 6 lihdz 7% gadà, 3) pret galweneekeem 7% gadà.

Wisi noguldijumi schajà beedribà ir atswabinati no krona nodokleem.

Darischanu laiks katru darbdeenu no plkst. 10—2 deenà.

Walde.

Rigas hipoteku beedriba.

Pehz tam, kad 5. februarî 1893. g. notikuschà ahrkahrtejà delegatu sapulzê, dibinotees uf Wisaugstaki apstiprinato statutu 64. §, ir tapis nospreests, Beedribas $5\frac{1}{2}\%$ kihlu grahmatu prozentu leelumu paseminat uf 5%, zaur scho wispahribai top pastnots, ka wisas Beedribas $5\frac{1}{2}\%$ kihlu grahmatas, kas atrodas lauschu rokàs, no 1. maja 1894. g. sahkot, nesis tikai 5%. Tee $5\frac{1}{2}\%$ kihlu grahmatu ihpaschneeki, kuri nebuhtu ar paseminatàm prozentem meerâ, top zaur scho, dibinotees uf Beedribas statutu 80. §, usaizinati, lai sawas kihlu grahmatas tanî laikâ no 1. maja 1893. lihdz 31. oktobrim 1893. g. eesneegtu direkzijai pret kwihti, kur tad wineem, isdoto kwihti atpakal atdodot, no 1. maja 1894. g. sahkot, kapitals lihdz ar prozentem, kas lihdz 1. majam 1894. g. sakrahjuschàs, taps ismaksats tahdâ leelumâ, kà kihlu grahmata to rahda. Tahs kihlu grahmatas, kas eesneegtas preeksch ismaksas uf 1. maju 1894. g., nenesis wairs prozentes no 1. maja 1894. g. sahkot.

Prozentes par kihlu grahmatam taps paseminatas bes kahdas tahlakas rihkoschanàs; kihlu grahmatas waj kuponu lokshes **netaps nedz apstempeletas, nedz atmainitas,** kà ari wispahri **nemas naw wajadsigs, tahs usrahdit.**

Rigà, 30. aprilî 1893. g. Nr. 534.

Direkzija.

Plakati
Kreewu, Latweeschu un Wahzu walodàs, kà to „Polizijas Awise" 190. num. no 18. augusta sch. g. nosaka, un kuri pee kasem, kur wisadu isrihkojumu biletes pahrdod, neistruhkstoschi jaiskar, ir
gatawi dabujami
manà grahmatu un bilschu drukatawà un burtu leetuwê, Rigà, pee Petera basnizas.
Ernsts Plates.

Rigas Krahschanas un Aisdoschanas beedribas
(leelà Rewas eelà Nr. 30.)
Bilanze,
30. septembri 1893. g.

Aktiwà:	Rbl. K.	Pasiwà:	Rbl. K.
Aisdewumu konto	262,435 27	Rezerwas kapitala konto	4,005 51
Rezerwas kapitala konto wehrtspapirôs	3,546 80	Beedru dalibas konto	36,162 15
Inwentara konto	881 85	Noguldijumu konto	214,071 28
Sihku isdewumu konto	716 27	Krahjumu noguld. konto	16,154 91
Algu konto	2,179 —	Augstu konto	13,420 23
Kases konto	1,584 89	Diwidendu konto	95 18
Daschadu isdewumu konto	6,377 95	Pahrejoschu konto	210 05
Imobiliju konto	10,190 15	Daschadu eenehmumu k.	7,061 04
Wehrtspapiru konto	3,267 72		
	291,180 35		291,180 35

Beedriba maksà:
par noguldijumeem . . . . . $5\frac{1}{2}\%$ auglus par gadu,
„ krahjumu noguldijumeem . . . . . 5% „ „ „
un nem:
par aisdewumeem pret droscheem wehrtspapireem 6%, pret obligazijam 7% un pret galwojumeem 8% augstus gadâ.

Beedribas darischanas isdara **katru deenu,** isnemot swehtdeenas un swehtku deenas, no pulksten 10 lihdz 2 deenâ.

Wisi noguldijumi un eemaksajumi schajà beedribà ir atswabinati no krona nodokleem.

Walde.

Печатать разрѣшается. Рига, 8 октября 1893 г. — Рижскій Полицмейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsta Plates, Rigà, pee Petera basnizas.